

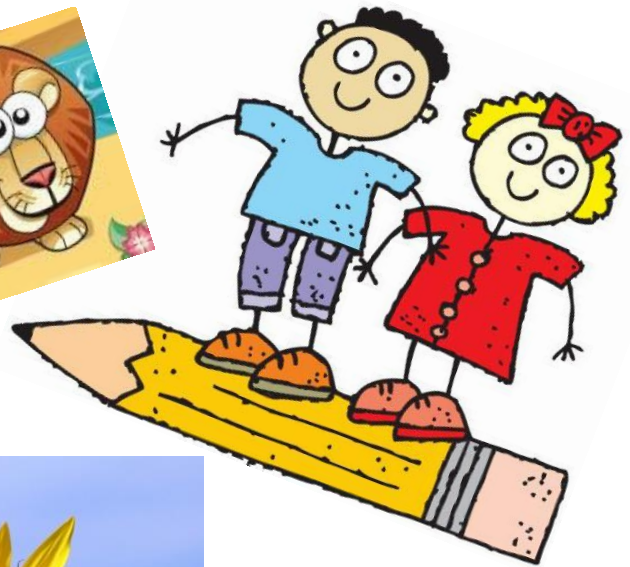
Pieninský školák

školský časopis

2012/2013

ZŠ s MŠ
Veľký Lipník
Ročník IV.
Číslo 3

OBSAH

Hliadka mladých zdravotníkov	3
Zamagurský slávik	3
Deň matiek	4
Cirkus Jacko	5
Slovenčina moja	5
Regionálna výchova	5
Ruže z krepového papiera	5
Exkurzia v Ekose	6
Túra na Tokarne	7
Európsky deň národných parkov	8
Pokus o slovenský rekord	9
Prírodné ohrozenie Zeme 2: Povodne	10
Dopravné ihrisko	11
Exkurzia Spišská Nová Ves	12
Exkurzia Košice	14
Exkurzia Stará Ľubovňa	15
Exkurzia Prešov – Košice	16
Exkurzia Kežmarok – Svit – Jezersko	17
Exkurzia Červený Kláštor	17
Aktivity ŠkD: Osviežujúca oblievačka	18
Hudobná súťaž Superstar	19
Projekt „Zelená škola“	19
Cyril a Metod	20
Športové okienko	21

Hliadka mladých zdravotníkov

Slovenský červený kríž zorganizoval súťaž pre žiakov základných škôl s názvom „Hliadky mladých zdravotníkov.“ Súťažilo sa vo vedomostných otázkach o darcovstve krvi, liečivých bylinkách, informáciách o slovenskom červenom kríži, vedomostiach z oblasti zdravotníctva a v praktickom poskytovaní prvej pomoci.

Z našej školy sa dňa 24. 4. tejto súťaže zúčastnili Marek Mitura a Peter Kuľanda z 3. ročníka, Ivana Kozubová a Damián Novák z 5. ročníka. **Vyhrali krásne 1. miesto.** Blahoželáme a prajeme aj v ďalších rokoch rovnaké úspechy.

Zamagurský slávik

Dňa 15. 5. sa v Haligovciach konala súťaž v speve regionálnych piesní. Z našej školy sa jej zúčastnila Petra Axamská z 5. ročníka, ktorá zaspievala 2 piesne v goralskom nárečí a získala **prvé miesto.**

Medzi ostatnými súťažiacimi vynikla nielen spevom, ale aj vynikajúcim pantomimickým znázornením a rečou tela. Blahoželáme a prajeme rovnaký úspech aj budúci školský rok.

Deň matiek

V nedeľné popoludnie 12.5.2013 žiaci ukázali rodičom, že ich majú radi aj vo forme vystúpenia, ktoré si pre nich pripravili. Pestrý program vytvorili žiaci materskej školy, základnej školy a základnej umeleckej školy. Rodičom zarecitovali krásne básne, zaspievali piesne, znázornili divadelné scény a zatancovali tančeky.

Cirkus Jacko

Dňa 29.4. k nám do školy opäť zavítali artisti ktorí nám ponúkli pestrý program v podaní žonglérov, klaunov, hadej ženy, či kafira. Predviedli zručnosť s mnohými kruhmi, horiacimi fakľami a dokonca aj s ostrými predmetmi.

Slovenčina moja

Na 9. ročníku súťaže „Slovenčina moja“ konanej v Matiašovciach sa 21.5. zúčastnili žiaci Simonka Bočkajová a Jožko Grigľák zo 4. ročníka, ktorí preukázali svoje vedomosti z rodného jazyka napísaním diktátu a testu.

Regionálna výchova

Žiaci 7. ročníka počas celého školského roka spoznávali zvyky a tradície z nášho regiónu, učili sa o okolitých spišských mestách a na záver školského roka pripravili na školskej chodbe výstavku

z vecí, ktoré sa v minulosti v našom regióne používali v domácnostiach.

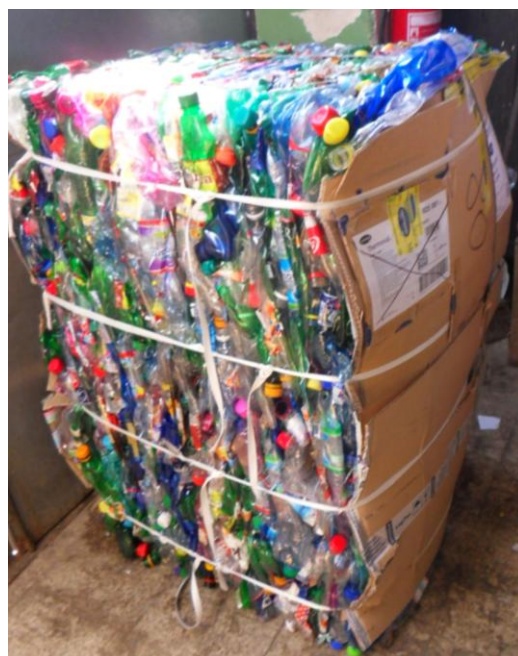
Ruže z krepového papiera

Žiaci 6. a 7. ročníka vyrábali na výtvarnej výchove ruže z krepového papiera. Postup je úplne jednoduchý. Stačí mať kúsok krepového papiera v rozmere 8 x 20 cm. Jedna dlhá strana krepového papiera sa po obvode stáča, ako keď sa balí cukrík asi vo vzdialenosti dvoch centimetrov. Keď sa týmto spôsobom prejde na koniec, celý prúžok papiera sa jednoducho stočí a zo strany, ktorá už bola predtým stočená, vznikajú pekné lupienky ruže. Spodná časť sa stisne dokopy a ruža je hotová. Jej celá výroba zaberie len pár minút, ale výsledok za to stojí!

Exkurzia v EKOSE

Dňa 15.4.2013 sa žiaci školského kolégia Zelenej školy zúčastnili exkurzie v Ekose s pani učiteľkou Katarínou Špesovou. Mali možnosť dozvedieť sa ako správne recyklovať použitý materiál a tiež získali zaujímavé informácie, napr.: každý týždeň jeden plne naložený nákladiak vyvezie z celého okresu **6,5 t plastového odpadu**, čo v zlisovanej forme predstavuje **75 balíkov**. Jeden zlisovaný balík plastového odpadu predstavuje hmotnosť približne **85 kg**. Náš okres použije za mesiac **500 t skla**, a teda na jedného obyvateľa pripadá **10 kg vyprodukovaného skleneného odpadu**.

Túra na Tokarne

V aprílove popoludnie sme šli žiaci z novinárskeho a turistického krúžku na poriadnu túru. Bolo síce horúco, ale zároveň pekne svietilo slnko. Na začiatku túry sme našli krásnu fialku. Najnáročnejší výstup bol hore kopcom.

Zastavili sme sa pri chatke, pri ktorej sme si zahráli hru "zoznamka," pri ktorej sme sa mali dozvedieť o ostatných žiakoch zaujímavé informácie. Vypočuli sme si zaujímavosti o okolitých kopcoch a vrchoch.

Navštívili sme aj kopec Tokarne. Tam sme si na chvíľu oddýchli a zahráli si hru „partička.“ Porozprávali sme sa aj o kasárňach a o tom, čo z nich v priebehu rokov zostalo. Žiaci mali pekný zážitok.

Sabinka Bjalončíková, Erika Laindová 6. ročník

Európsky deň národných parkov

Európsky deň národných parkov si pripomíname 24. 5., pretože v tento deň roku 1909 vo Švédsku vyhlásili prvý európsky národný park. Národné a prírodné parky sú prírodným a kultúrnym dedičstvom, ponúkajú nám na obdiv množstvo špecifických biotopov a ekosystémov, výnimočné prírodné prvky a úkazy. Cieľom tohto dňa je zvýšiť záujem o národné a prírodné parky, podporiť ich ochranu a úsilie na zachovanie prírody v jej rozmanitých formách.

Tento významný deň sme si pripomenuli aj na našej škole. Prišli k nám zástupcovia Pieninského národného parku a svojim programom nám spestrili celý deň. Najskôr nám ponúkli poučné video o Pienape a potom mali pre nás pripravené rôzne aktivity. Mali sme usporiadať vlajky štátov ku krajine na mape, ku ktorej patria. Predstavili nám herbáre s ukážkami liečivých rastlín, mali sme identifikovať jednotlivé vetvičky stromov, k akým názvam patria. Tiež sme mali určiť ryby, vtáky a bezstavovce, ktoré žijú v Pienape. Najšikovnejší žiaci boli odmenení peknými cenami.

Erik Tešla 5. ročník

Pokus o slovenský rekord

Štátna ochrana prírody SR sa prvýkrát v histórii pokúsila o slovenský rekord. Pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia 5. 6. 2013 pracovníci 8 národných parkov a 10 chránených krajinných oblastí privítali v chránených územiach mladých milovníkov prírody. Cieľom programu bolo, aby v ten deň chránené územia navštívili deti zo všetkých kútov Slovenska, naučili sa skutočným hodnotám a zistili, že čas strávený v prírode je zmysluplný.

Žiaci sa oboznámili s hodnotami najstarších pralesov a mokradí Slovenska, vtáčieho územia v Latorici, travertínov v Bešeňovej, Prelomu Dunajca v PIENAPE a orchideí v NP Nízke Tatry. Spoznali Turniansky hradný vrch, hrad Šomoška, Pohanský hrad, Starý hrad – Strečno, ale aj Šarišský hradný vrch z hľadiska histórie a ich významu pre ochranu prírody. Mladí milovníci prírody prešli Manínskou tiesňavou, Gaderskou dolinou, Drienčanským krasom, krasom v Muránskej planine a cez Náučný chodník Slané vody na Hornej Orave sa dostali až do Poľska. Navštívili aj Botanickú záhradu v Banskej Štiavnici, Hurbanov park v Dunajských Luhoch a Zoborskú lesostep v Ponitří. Environmentálne programy pre deti boli pripravené aj v Tatranskom národnom parku, NP Poloniny a CHKO Východné Karpaty.

Z našej školy sa tohto pokusu o rekord zúčastnili žiaci deviateho ročníka, ktorí v ten deň prešli turistickým chodníkom okolo Dunajca v Pieninskom národnom parku. Celkovo v rámci Slovenska sa tejto akcie zúčastnilo 3276 žiakov. Pokus bol úspešne zaregistrovaný do Slovenskej knihy rekordov. Posolstvo rekordu aby deti chodili častejšie do prírody, z ktorej môžu čerpať silu, energiu, krásu, radosť, múdrosť a skúsenosť sa naplnila vo všetkých častiach Slovenska.

PRÍRODNÉ OHROZENIA ZEME (2)

Povodne

Ak dosiahne hladina vody nebezpečnú hranicu, vyhlasuje sa pre príslušný úsek vodného toku rieky povodňová aktivita, ktorá má 3 stupne:

1. **stupeň:** bdelosť
2. **stupeň:** pohotovosť
3. **stupeň:** ohrozenie

Povodeň je prechodné zaplavenie okolia vodného toku spôsobené stúpnutím vodnej hladiny nad brehy. Za povodne sa považujú hlavne javy, pri ktorých úroveň toku vystúpi do takej úrovne, ktorú možno považovať za celospoločensky nebezpečnú. Je to prírodná katastrofa, ku ktorej dochádza vplyvom náhlych alebo neočakávaných zmien v meteorologickej situácii, teda náhlým a nepretržitým dažďom.

Písomné záznamy o povodniach sú známe od najstarších čias. **Najhoršie záplavy na území Slovenska sa udiali na Dunaji v roku 1501 a sú považované za trojtisícročnú vodu**, prietok Dunaja vtedy dosahoval pri Bratislave hranicu 14 000 m³/s, teda o tretinu viac, než bol prietok pri neskorších povodniach. **Jedna z najsilnejších povodní sa odohrala 26. augusta 1813, prišlo pri nej o život najmenej 243 ľudí**, zaznamenané boli vysoké škody na majetku. Ťažké povodne spôsobila 28. a 29. júna 1958 pomaly sa pohybujúca tlaková níž nad Tatrami, ktorá spôsobila počas 2 dní úhrny zrážok presahujúce 100 mm/m². Ďalšie povodne vyznačujúce sa veľkými ekonomickými a ľudskými škodami boli zaznamenané na Dunaji napr. **v júni roku 1965**, kedy došlo v dôsledku dlhotrvajúceho vysokého stavu hladiny 15. júna 1965 k pretrhnutiu hrádze pri Patinciach a o dva dni neskôr pri Čičove. V dôsledku čoho bolo potrebné z postihnutých oblastí **evakuovať vyše 54 000 ľudí, pričom bolo úplne zničených 3474 domov**. Vďaka obetavosti a disciplinovanosti si povodeň nevyžiadala žiadne obete na životoch. Veľké povodne boli známe i v údolí Váhu. Hladiny vodných tokov pri tom prekonalí svoje 100 ročné maximum. Podobná situácia sa v Tatrách opakovala v júli roku 2008. **Medzi toky ohrozujúce svoje povodie záplavami patria i Hron, Morava, Poprad, Dunajec, Bodrog a Hornád na sútoku s Torysou**. Tohtoročné záplavy na prelome mája a júna sa radia v rámci strednej Európy tiež medzi extrémne, ktoré napáchali v Nemecku, Česku, ale aj na západe Slovenska značné škody. V súvislosti s nimi sa hovorilo o **päťstoročnej vode**, pretože taká veľká hladina bola nameraná pred 500 rokmi.

DOPRAVNÉ IHRISKO

Dňa 7. 6. sa uskutočnil na našej škole v spolupráci s Policajným zborom Starej Ľubovne náučný program o dopravných značkách, o bezpečnosti na cestách, o pravidlách pri cestnej premávke. Zároveň policajti mali pripravené dopravné ihrisko s dopravnými značkami, bicyklami, kolobežkami, ochrannými prilbami a vestami, prostredníctvom ktorých si žiaci mohli prakticky vyskúšať správanie sa pri jazde. Dôraz sa kládol na dopravné značky. Žiaci si museli všimnúť, kedy sú na hlavnej ceste, kedy na vedľajšej, kedy musia na križovatke zastaviť a podobne. Pre všetkých žiakov to bolo poučné, pretože všetci si to na bicykli či kolobežke prakticky aj vyskúšali.

Exkurzia Spišská Nová Ves

Žiaci 1. - 4. ročníka sa dňa 5. 6. zúčastnili exkurzie v Spišskej Novej Vsi. Navštívili divadlo, v ktorom si pozreli rozprávku Snehulienka a sedem trpaslíkov, vo vlastivednom múzeu obdivovali preparáty zvierat, pozorovali aj živé zvieratá v ZOO a vypočuli si prednášku o mačkovitých šelmách. Žiakom sa výlet veľmi páčil a d... z...

Exkurzia Košice

Žiaci 5. ročníka v stredu 12.6. navštívili múzeum Tutanchamóna, v ktorom zažili pochovávanie faraóna a zahrali sa na egyptských bohov. Očarilo ich námestie s Dómom sv. Alžbety a s hrajúcou fontánou. Nevynechali ani cukráreň s výbornou zmrzlinou. Popoludní pokračovali v prehliadke botanickej záhrady, kde obdivovali v skleníkoch rôzne palmy, citrusy, kaktusy, bambusy, hmyzožravé rastliny, ktoré na našom území vo voľnej prírode nerastú. V poslednom skleníku lietali okolo žiakov obrovské motýle modrých, bielych a iných farieb. V ZOO okrem zvierat v kliečkach obdivovali aj voľne sa prechádzajúce pávy, ktoré chodili po chodníku okolo návštevníkov. Najviac sa všetkým páčila jazda na bobovej dráhe.

Exkurzia Stará Ľubovňa

Žiaci 6. ročníka sa dňa 13.6. vybrali na výlet do Starej Ľubovne. Nie je to síce ďaleko od školy, ale čo videli, stálo za to. Boli na hrade v skanzene, v mešťanskom dome a aj vo vojenskom tábore, kde boli už viackrát, ale vždy sa im tam páči. Navštívili aj v Kaufland, kde boli na predaj skvelé náramky, náušnice a rôzne iné doplnky. Hlavne dievčatá mali raj.

V Mešťanskom dome videli, ako sa žilo predtým a mohli poznatky porovnať so životom v súčasnosti. Videli tu výrobu keramiky a aj hotové výrobky z nej. Mali možnosť si vybiť mincu, ktorú by použili na vojenskom tábore. V skanzene si prezreli drevené domčeky - bol tam domček aj z Veľkého Lipníka. Na hrade ich hneď pri vchode upútala kostra, ktorá visela cez okno.

Erika Laindová 6. Ročník

Exkurzia Prešov - Košice

V pondelok 10. 6. siedmci a ôsmaci šli v Prešove do Planetária, kde si vypočuli náučný program o hviezdach a mali možnosť sledovať zoskupenia hviezd nielen zo severnej časti poglobule, ale aj z južnej. Zistili, že na južnej časti poglobule vidieť úplne iné zoskupenia ako z tej našej.

V exkurzii pokračovali do Košíc, kde obdivovali krásy námestia a pozreli si Dóm sv. Alžbety, či Štátne divadlo. Po prehliadke mesta sa presunuli do botanickej záhrady, kde v skleníkoch obdivovali rôzne tropické a subtropické rastliny, ktoré v našom pásme bežne vôbec nerastú. Ich program pokračoval do múzea „Tutanchamón“, kde sa zahrali na starovekých egyptských bohov a bohyne. Priblížil sa im svet mumifikovania starovekého Egypta. Nakoniec si navštívili nákupné stredisko, kde si mohli kúpiť nejakú drobnosť na pamiatku. Výlet sa im veľmi páčil.

Exkurzia Kežmarok - Svit - Jezersko

Žiaci 9. ročníka boli na dvojdňový výlet. V Kežmarku navštívili drevený artikulárny kostol a nový evanjelický kostol, vo Svite sa povozili na motokárach, v Bachledovej doline si zahrali paintball a v Jezersku si dali perfektný guláš, absolvovali nočnú prechádzku, zahrali si skrývačku a mnoho iných zaujímavých hier. Výlet sa im veľmi páčil.

Exkurzia Červený Kláštor

Žiaci 6. ročníka absolvovali 20.6. regionálnu exkurziu do Červeného Kláštora, kde prežili krásny júnový deň. Navštívili múzeum, ktoré je zamerané na odovzdanie duchovného posolstva rehoľného rádu kartuziánov a kamaldulov. Medzi mníchmi vynikal Cyprián, ktorého celoživotným dielom bol herbár liečivých rastlín, ktorý obsahoval až 283 rôznych rastlín. Ich názvy sú v herbári uvedené po latinsky, nemecky, grécky, poľsky a slovensky. Žiaci mohli vidieť ukážku podobného herbára. Okrem múzea obdivovali krásnu prírodu Pieninského národného parku a prešli sa aj k skale „Jánošíkov skok.“

Aktivity ŠKD

Osviežujúca oblievačka

V horúci slnečný deň 19.6. sa žiaci prvého stupňa v popoludňajších hodinách obliekli do plaviek, prevesili uterák okolo ramien a s radosťou a nadšením šli so svojimi pani učiteľkami na trávnik za školou, kde na nich čakali balóniky naplnené vodou, vedrá s vodou, vodné pištole a vodná vojna medzi chlapcami a dievčatami mohla začať. Na takéto netradičné popoludnie určite skoro nezabudnú.

Hudobná súťaž Superstar

V ten istý deň si žiaci prvého stupňa po vynikajúcom vodnom kúpeli zasúťažili v speve. Inšpiráciou im bola televízna súťaž „Superstar.“ Aj oni si pripravili podobnú súťaž, určili si porotu, tvorili súťažiacich a zároveň aj divákov. Jednoznačnou víťazkou sa stala Viktória Fillerová z 3. ročníka, ktorá získala aj peknú cenu.

Projekt „Zelená škola“

Naša škola tento školský rok vstúpila do projektu „Zelená škola.“ Z prioritných tém sa vybralo, že sa v rámci tohto projektu zameria na odpad. V priebehu roka sa kúpili do každej triedy špeciálne koše na triedenie odpadu, zároveň sa kládol dôraz na recykláciu použitého materiálu. Odpadové materiály sa využívali aj na hodinách výtvarnej výchovy. Žiaci dokázali z novinového papiera upliesť pekné srdiečka, či košíčky. Taktiež z vrchnákov z PET fliaš dokázali vytvoriť krásne obrazy.

Cyril a Metod

V Roku viery a Roku sv. Cyrila a Metoda, ktorý si pripomínáme pri príležitosti 1150. výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu, žiaci 5. ročníka ponúkli ostatným žiakom divadelné spracovanie života Cyrila a Metoda, ktoré zrealizovali 21. 6. na školskej chodbe. Boli tu zachytené udalosti od narodenia Konštantína, cez detstvo oboch bratov, ich štúdium, krátka činnosť v kláštore na vrchu Olymp, cesta ku chazarom, účinkovanie na Veľkej Morave, smrť Cyrila, uväznenie Metoda a napokon ukončenie aj Metodovho života. Aj keď sa tieto udalosti odohrali pred mnohými rokmi, ich dielo je v nás stále živé a je veľmi pekné, že nám týchto veľkých svätcov pripomenuli piataci aj týmto netradičným spôsobom.

Športové okienko

Zober loptu, nie drogy

V rámci projektu Zober loptu, nie drogy starší žiaci dňa 22.4. získali vo futbale 14. miesto. Neumiestnili sa síce v prvej desiatke, ale neboli ani na úplne posledných priečkach.

Coca-cola Cup

Dňa 24. 4. 2013 hrali dievčatá z druhého stupňa futbal v rámci súťaže Coca-Cola Cup. Zahrali si futbal na domácom ihrisku vo Veľkom Lipníku, ale veľmi sa im nedarilo, pretože obsadili 5. miesto. Hrali proti Podolincu, Haligovciam, Starej Ľubovni (Za vodou a Levočskej).

Mc Donald's Cup

Mladší žiaci 2.5.2013 v Starej Ľubovni v rámci projektu Mc Donald's Cup získali 3 miesto. Súťažilo 15 družstiev. Náš futbalový tím vytvorili títo žiaci: Samuel Šuga z 2. ročníka, Peter Kuľanda, Miroslav Dudlák, Mário Filler, Radoslav Želonka, Ivana Gluchmanová, Viktória Fillerová z 3. ročníka, Matúš Novák, Juraj Pješčák a Jakub Špes zo 4. ročníka. Získali víťazný pohár, ktorý je umiestnený v školskej vitríne.

Sabinka Bjalončíková 6.ročník

*Za možnosť tlačiť tento časopis ďakujeme vedeniu školy:
pani riaditeľke Mgr. Anne Sikorjakovej
pani zástupkyňi riaditeľky Mgr. Anne Ladižinskej*

*Na tomto čísle školského časopisu spolupracovali:
Dominik Borovský, Sabinka Bjalončíková, Erika Laindová, Erik Tešla*

*Fotky: Mgr. Anna Ladižinská
Mgr. Taňa Lichvarová
Mgr. Marta Kozubová
PaedDr. Katarína Špesová
PaedDr. Jana Obroktová*

*Jazyková úprava: Mgr. Taňa Lichvarová
Úprava obrázkov a textov: PaedDr. Jana Obroktová*

